

ZPRAVODAJ

TRAVČICE a NUČNICKÝ

ROČNÍK 8 • 4. ČTVRTLETÍ 2011 • PRO OBČANY OBCE ZDARMA

Vánoční přání a poděkování

Vážený občane,

čas je neúprosný, jsou před námi opět Vánoce a začátek roku 2012. Zastupitelé obce Vám všem z celého srdce přejí pevné zdraví, aby prožití svátků proběhlo v klidu a s radostnou myslí, aby se duch silvestrovského veselí co nejčastěji zjevoval ve všedních dnech celého nastávajícího roku.

Máme za to, že je třeba velmi poděkovat všem našim spoluobčanům, kteří se podíleli na zabezpečení chodu obce a údržbě jejich zařízení, kteří byli ochotni napomoci při pořádání různých akcí, mnohokrát na úkor vlastního volna. Děkujeme Vám - dotčeným bezejmenným za povznášení života v naší obci.

Ukončení sezóny

Třicátým říjnem skončila sezóna na Labi. Byl zazimován objekt přívozu, vytažena, ošetřena a uložena Svata Anna.

Bylo převezeno cca 5 600 osob a 4 500 bicyklů. Jen pro srovnání - obě lodě Porty Bohemiky svezly (jak uvádí majitel p. Svoboda) v letošní sezóně 6 000 osob. Všední dny jsou na kšeft chudé, avšak o víkendech, zvláště když je příznivé počasí, je u přívozu doslova rojení. Celkově však byla sezóna - na to, že byla první úplná, úspěšná.

Dražba

V Nučnickách pod zahradou u Řepů stojí čtyři jasany. Jeden se naklání, a ohrožuje okolí, je nutno jej pokácet. Vyhlašuji dražbu obálkovou metodou.

Případní zájemci vloží do obálky cenovou nabídku a adresu. Otvírání obálek bude 3. ledna 2012.

Nabídka práce

Obecní úřad hledá obsluhu kiosku u přívozu, případně nájemce. Informace u starosty.

Oznámení pro občany

■ Jubilejní 10. Obecní ples se koná v pátek 17. února. Večerem Vás provede taneční orchestr Tony Black band kapelníka Čemého. Jako host vystoupí zpěvačka Leona Machálková.

■ Paní provozovatelka restaurace Na Kuliši Brumlíková oznamuje, že pořádá silvestrovskou zábavu. Hrát bude orchestr Melodie kapelníka Vrány. Cena vstupenky je 150 Kč.

■ Pan náměstek provozovatele restaurace Na Kuliši Jirka Brumlík oznamuje, že se oženil. Zjištění, že život po svatbě je poněkud jiný, než před svatbou ho přimělo opět pít zelenou. Pan N... se k němu nepřipojil, stále nepije. Tedy zelenou.

Dále oznamuje, že v zájmu zvýšení návštěvnosti s okamžitou platností ruší poplatek za použití WC každému, kdo vypije nejméně 3 piva. Soudí, že nás v budoucnu nic pěkného nečeká. Abyste však budoucnost neviděli čemě, vyzývá - pijte zelenou jako já a svět pro Vás bude hned barevnější.

Naši hasiči umí přiložit ruku k dílu...

Umí nejen vyhrávat soutěže, bavit se v restauraci, ale i přiložit ruku k dílu. Z vlastní iniciativy přišli s nabídkou pomoci při budování vjezdu a plotu na parcele vzniklé po zboření tzv. Husikárny. Ve svém volnu provedli výkopy a za betonování plotových a vratových sloupů. Jejich iniciativa nás velmi a mile překvapila. Za krásné gesto a odvedenou práci děkujeme.

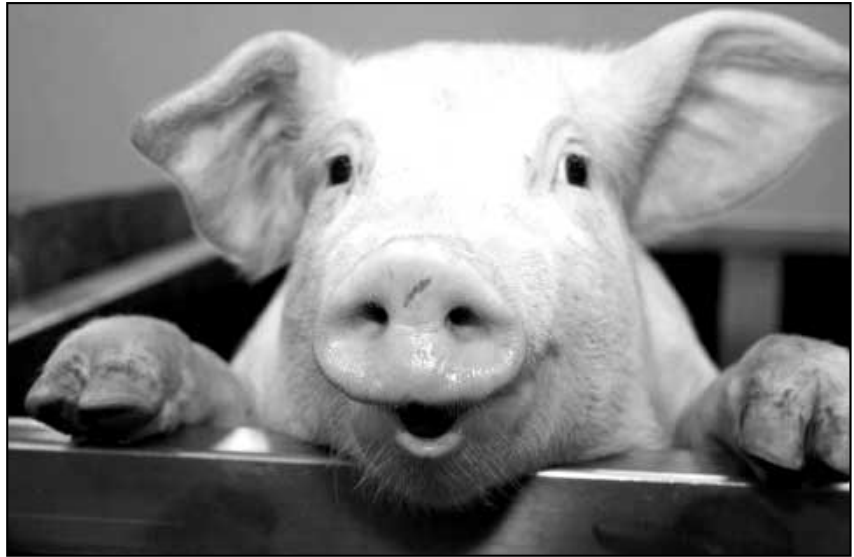
Jak jsme si užili zabíjačku

Ochránci zvířat ochraňují kdekákého živočicha, ale je poněkud zvláštní, že chrání pouze některé. Nechrání například prasata. Ta se mohou normálně zabít a mnoho národů je dokonce jí. Je všeobecně známo, že vepřové nejí muslimové. I z tohoto důvodu jsem rád, že muslimem nejsem.

Jak běžel čas, nám - pocházejícím z vesnice stále častěji vstupovaly do mysli vzpomínky na nepřekonatelnou atmosféru, která vždy panovala na domácí zabíjačce. Při častých setkáních s manželi Soukupovými a Topšovými nad panáky domácí pálenky pomalu vznikl plán jak a kde zabíjačku provést. Kupodivu i Věna Topš celožitově zarytý vášnivý rybář a propagátor zdravého rybiho masa projevil touhu konzumovat vepřové. Zřejmě pro to, že už drahně let nic nechytíl.

Postupně bylo dohodnuto, že prase koupíme u jednoho malochovatele v Brozanech. Řešili jsme místo, které by bylo vhodné pro tento akt. Náš soused a kamarád Luboš Kruncl, kromě toho, že má všechno, má i zařízenou zabíjačkovou místnost. Zkusil jsem jeho dobrou vůli a oslovil jej, zda by nám toto zařízení zdarma nepronajal. Moji žádosti jsem ho očividně zaskočil. Nakladl mi podmínky ohledně úklidu a čistoty a pak svolil.

Domluvili jsme si tedy čas, zajednali řezníka a zajeli jsme k chovateli prasat do Brozan provést finální dohodu o odběru prasete. Plán byl takový, že v pátek k večeru prase přivezeme k Lubošovi na statek, necháme ho do rána zavěšené v kleci a v sobotu za úsvitu, že ho řezník (pan Luboš Šup z Libotenic) zabije. Když už bylo vše dojednané, vystal poslední problém-jak a čím dopravit vepře do Nučiček. Navrhl jsem, že po mnoha létech zprovozním můj dvoukolový přívěs, který vězí ve stodole zasypaný slámou, bez SPZ a bez technického oprávnění. Vozek jsme s Františkem Soukupem (Věna Topš byl pracovně zaneprázdněn, později se ukázalo, že udělal dobře) vyprostili, oprášili a nafoukli prázdná kolečka. Vzduch neucházel, usoudili jsme, že jej použijeme i přes to, že v mnoha případech odporuje předpisům umožňujícím provoz na silnicích. Naplánovali jsme trasu Nučičky-Brozany a zpět přes Libotenice a Rohatce. Zde, dle našich úvah, byla nejmenší pravděpodobnost setkání s policejním orgánem. Když

bylo vše připravené, zjistili jsme, že ani jeden nemáme auto se závěsným zařízením. Z paty tm nám vytrhl soused a kamarád Jarďa Mareš. Vlastnil silný vůz sovětské proveniencce - Ladu 1600, který používal pouze k cestám lesní trasou do restaurace Na Kuliši. Protože se při nočních návratech často setkával se stromy a jinými terénními nástrahami, vůz zdaleka nebyl v pořádku, neměl technickou, neměl tedy platné papíry, ale měl to podstatné - tažné zařízení.

Při předávání auta nám Jarďa sdělil, že auto nesvítlí, abychom se tedy za světla vrátili domů. Že alternátor nedobíjí, abychom tedy nevypínali motor. Že málo maže, zřejmě je v něm méně oleje, ale ať se nebojíme, že určitě dojedeme. Že málo brzdí, ať raději brzdíme ruční brzdou. Jako věčný optimista nás stále ujišťoval, že je to ruské auto, že určitě vydrží, a že šťastně dojedeme. Protože nebylo jiné alternativy, za zdevastované auto jsme zapráhli zdevastovaný vozek, Jarďa nás rozstrkal a my jsme vyrazili nejprve do Travčic k Zdeňku Kunertovi, kde byla sjednána výpůjčka klece. Při nakládání klece jsme zjistili, že je asi o 50 cm delší nežli

je korba přívěsu. Přední stěna nebyla odmontovatelná, odstranili jsme tedy zadní a nechali klec do zadu přesahovat. Protože jsme předvíдали problémy, vrátili jsme se domů pro silný provaz a silné prášky na nervy. Poté jsme vyrazili směr Libotenice. Při cestě do kopce k Rohatcům se rozsvítila kontrolka mazání a teplota motoru se blížila bodu varu. Přes požití uklidňujícího prášku se mi za volantem svíralo hrdlo v představě, že máme téměř vše před sebou.

Byli jsme v Brozanech a auto stále jelo. Sjeli jsme z hlavní silnice a zatím úspěšně dorazili na místo určení. Příjezdová cesta byla prašná a úzká a nedalo se z ní odbočit na subtilní dvorek. Bylo nutno objekt kousek minout a do dvorka, který byl pod cestou ze svahu šikmo zcouvat.

Po přivítání s panem domácím za zvuku supícího motoru, který byl přehřátý a nemazal jsme přistavili klec ke dveřím chlívku. Byli jsme s Františkem vyzváni, abychom šli prase nahánět. Ani jeden z nás neměl mnoho chuti do zdivočelé arény vstoupit při pomýšlení na obalený oděv prasečími výkaly. Po chvíli snažení a pod vlivem sedativ jsme už nedbali ani zápachu, ani prasečího trusu, hlavně, že spadla klec, totiž dvířka u klece - prase bylo lapeno. Další problém následoval, když jsme měli klec s vepřem dopravit k přívěsu a naložit.

Ve třech bylo nad naše síly jej unést, museli jsme náklad na povel po zemi šoupat. Po vynaloženém vrcholném úsilí bylo prase i s klecí u vleku. Bylo

(Pokračování na následující straně)

však neuvěřitelně rozrušené. Při pohledu ze předu byla v jeho očích patma odhodlanost se z klece za každou cenu dostat. Při pohledu ze zadu se pod jeho zadkem rýsovala jedna kulka. Lajdácky provedená práce jakéhosi veterináře byla zřejmě příčinou jeho zuřivosti. Vepř se nedal uklidnit. Situace byla kritická. Přehřátý motor ještě vrčel, ozývalo se ostré syčení a zpod kapoty se valila pára. Prášek, neprášek, mé nervy byly napjaté k prasknutí. Špinavej, smradlavej, auto před kolapsem, zuřící prase a dohadování o váze. Sedlák tvrdil, že do dvou metrů praseti moc nechýbí a chtěl vyplatit 6000 Kč. Částku jsme mu odmítli vyplatit s odůvodněním, že špatně vykastované prase mívá vadu na mase. Díky kulce jsme srazili cenu na 5000 korun. Po vyplacení následoval další úkol - naložení na vozejk. Za prasečích řvaní a motoru syčení jsme za pomoci různých pák a podkladů prase naložili, jenže ouha! Jak již bylo zmíněno, klec byla delší, než vozejk, a v části, kde byl přesah mělo prase zadek. Péra přívěsu se prohnula a klec směřovala v zadu šikmo dolů, a měla tendenci k sešoupnutí na zem. Klec jsme tedy protáhli provaz a uvázali za oj, abychom sesuvu zabránili. Abychom zabránili znečištění auta prasečím exkrementy, oba dva jsme se kvapem svlékli do trenek a oděv vhodili na korbu dvoukoláku. V tu chvíli nám vůbec nevedil venku panující mráz. Pohled na supící motor a pocit strachu z nadcházející cesty nás zahříval. Děsilo mě pomýšlení nad tím, jak vyjedu s tímto zuřícím a navýsost blbě naloženým nákladem do strmého kopce na cestu. Říká se, že v každé krizi má člověk vždy dvě možnosti. V našem případě se buď nestane nic a na cestu zdámě vyjedeme, nebo odstředivou silou a váhou vepře popraskají prkynka na kleci, případně praskne provaz a prase bude v háji.

Ač se motor vařil, přidal jsem plyn, ruský vůz se vzepjal a přes terénní zlom jsme se ocitli na rovné cestě. Uf!, to je úleva. Pokračovali jsme volně v cestě a já opět začal vnímat staré problémy. Auto nemazalo, motor vařil, zřejmě poslední zbytky vody, my bez světla a pomalu se začínalo stmívat. Do toho František hlásil, že zdivočelý vepř kůže provaz, kterým je přesahující klec připevněna k přívěsu. Perspektiva naší cesty nebyla růžová. Ocitli jsme se ve složité situaci. Představa přehřezání provazu nutila jet domů co nejrychleji, s přehřátým motorem bylo nutno jet co nejpomaleji. Zvolil jsem pomalejší jízdu s vidinou, že je lepší přijít

o prase za 5000 korun, než zničit Jardovi motor za 20 000 korun.

Šeřilo se, protijedoucí auta na nás blikala a někteří šoféři si dokonce ťukali na čela. František hlídal vepře a komentoval situaci. Částečně mě uklidňoval fakt, že prase kouše s přestávkami. Na obzoru byly Nučičky s rozsvícenými kandelábrami, napětí polevovalo. Ve chvíli, kdy jsme zastavili na dvoře Lubošova statku, mou mysl podruhé opavoval nádherný pocit uvolnění. Když jsme v trenýrkách odvažovali klec, vnímal jsem i popadávající sněh.

Klec s kancem jsme strhli na zem a ze dvora odjžděli ve víře, že do rána v kleci a mrazu nechcípne. Doma při koupeli jsem si představoval zítřejší den zdařile ve víře, že musí přijít kompenzace za dnešní šílené odpoledne. Začátek dne se jevil velmi klidným, vše tak, jak bylo plánováno bylo splněno. Ráno v 7 jsme se ve statku sešli s Fandou a Vénou. Zjištění, že prase žije zadalo příčinu k prvému napití. Po vypití rozbřeskových panáku jsme Vénovi

ukázali kancovu kouli. Shodně jsme konstatovali, že takové by jsme určité tahat nechtěli. Provedli jsme potřebné práce včetně dopravy řezníka. Ten, když spatřil v kleci ojírněného kance s varletem na zadním konci těla konstatoval, že jsme blbci a žádal velkého panáka slivovice. Před střílením dalšího.

Začínali jsme mít obavy, aby nezaštěřil pod vlivem alkoholu někoho z nás. Protože je z Libotenic, je schopen odvádět práci i pod vlivem alkoholu. Zastřelil prase. Jak šel čas, pokračovaly práce, vlivem alkoholu a vzpomínek na včerejšek stoupala nálada. Radost z vepřových hodů a pití alkoholických nápojů začala převažovat nad stresem z předcházejících problémů. Všeobecná radost panovala i při zjištění, že zbytek pohlavního orgánu prasete neovlivnil kvalitu masa.

Společné hodnocení akce však vyústilo v úsudek, že v budoucnu si raději budeme nakupovat kontaminované maso v obchodních řetězcích. **MŘ**

INZERCE

Zdraví a regenerace wellness poradce

*programy zdravé snídaně, cílená výživa pro optimální kondici

*potlačení únavy a stresu

*přírodní 100% bylinné produkty na podporu posílení imunitní činnosti a dobré kondice

*programy na cílené hubnutí, či regulace+udržení hmotnosti(5-6kg/m) spol.garantovány 3kg/m

*zlepšení duševní kondice a pročištění celého těla

*antioxidační ochrana buněk-imunita

*analýza stavby těla nyní zdarma!!!

*přírodní kosmetika

*výživa pro sport

záruka 30 dní na vrácení peněz

www.zdravastrava.estranky.cz/

tel.734/841 065

vostrovka.dana@seznam.cz

PODZIM A ZIMA V NAŠÍ ŠKOLCE

Stejně jako každý rok, tak i letos, jsme si podzim moc užili. Chodili jsme do lesa sbírat různé podzimní plody, různě barevné listy, se kterými jsme ve školce pracovali. Z listů např. děti lepi-ly koruny stromů. Podzimní plody jsme využili při různých činnostech - třídění plodů, z plodů děti zkoušely postavit různé domečky, zvířátka a spoustu dalších věcí.

Jako jsme na jaře vítali zvířátka, která celou zimu spala, tak jsme zvířátka, která se chystala na dlouhý zimní spánek svými básničkami a písničkami uspávali. Na tuto akci byly připraveny spousty soutěží, které si užily nejen děti, ale i maminky nebo tatínkové- např. lepení ježka z listů, házení šišek na cíl, stání na jedné noze jako čáp, chození po stopách medvěda a spoustu dalších.

Nezapomněli jsme ani na náš les. Lesním zvířátkům jsme odnesli ke krmelcům žaludy, kaštiny a seno, aby věděli, že myslíme i na ně a také jsme stavěli z mechu, klacíků, trávy, šišek a z mnoha dalšího domečky pro ně.

Na podzim samozřejmě patří drakování. proto jsme si s dětmi vyráběli draky z různých materiálů. Děti si do školky přinesly i své draky, které jsme chodili pouštět kam jinam, než na hřiště. A aby si drakování s námi užili i rodiče, uskutečnili jsme akci - odpolední vyrábění draků. Všem se draci moc povedli, a také nám dlouhou dobu zdobily naši školku.

I na podzim k nám přijelo divadlo Bublínka s pohádkou Jak si Honza hledal nevěstu- dětem se pohádka moc líbila, byly do pohádky i zapojeny (zahrály si v pohádce).

Ale všichni víme, že už na dveře

klepe zima. I když počasí tomu zatím nenasvědčuje. Poslední měsíc v roce, prosinec, nám zahájilo divadlo, které naši školku navštívilo poprvé. Bylo to divadlo z Loun a přijelo s pohádkou Jak pejsek a kočička slavili Mikuláše a Vánoce- pohádka byla plná známých koled, které si děti mohly společně s pejskem a kočičkou zazpívat.

Po víkendu, tedy 5. 12., si na zlobivé děti mnuli ruce čerti. Ale naše děti se vůbec nemusely bát, tedy až na vyjimky. Letos poprvé se děti dočkaly kromě Mikuláše a čerta taky jejich vysněného anděla, ze kterého byly moc unešeny. Společně jsme „Svaté trojici“ zazpívali čertovské písně a básničky, které jsme

pro ně měli připravené. Každé z dětí se vypovídalo ze svých hříchů a také naopak se vychválilo tím, čím je vyjimečné. Všechny děti byly asi hodné, protože si čert nikoho z dětí neodnesl a naopak dostaly od Anděla a Mikuláše pěknou nadílku. Čert měl spadeno nejen na děti, ale také na paní učitelku, paní ředitelku i na paní Plchovou, ty ale zachránily děti a čert odešel do pekla s prázdnou.

Děti si vyrobyly z krabic od džusu čerta a anděla. Postavily si obrovské peklo, ve kterém si jako čertíci hrají, ale peklo je peklo. Proto jsme si taky udě-

(Pokračování na následující straně)

lali nebe, ve kterém se objevilo spoustu andělíčků.

Nyní máme s dětmi v plánu vánoční úklid školky a také pečení cukroví, které o Vánocích nesmí chybět.

A kromě toho zpívání oblíbených koled a hraní pohádky na Vánoční besídce.

A tímto bych vás jménem svým i jménem ostatních zaměstnanců školky

chtěla pozvat na naši Vánoční besídku, která se koná 20. prosince od 15.00 hod. Všichni jste srdečně zváni. Těšíme se na vás..

Učitelka **Hana Vítková**

Společenská kronika obce

Blahopřání

Prosinec 2011 - Náš nejstarší občan, pan **František Barcal**, oslavil 18. 7. 2011 své 90. narozeniny. Navštívili jsme ho a jménem obce Travčice mu předali dárek s přáním zdraví a ještě dlouhých let.

Druhou nejstarší občankou je paní **Anna Setvínová**, která své 88. narozeniny oslavila 26.5.2011.

Ještě jednou jim blahopřejeme a přejeme vše nejlepší.

Všem jubilantům blahopřejeme

Krejza Milan	02.10.1961	50 let	Travčice 148
--------------	------------	--------	--------------

Švecová Milena	12.10.1956	55 let	Travčice 48
----------------	------------	--------	-------------

Kotoučová Venuše	12.10.1956	55 let	Nučničky 53
------------------	------------	--------	-------------

Valentová Vlasta	30.12.1951	60 let	Nučničky 42
------------------	------------	--------	-------------

Dobrotková Alena	17.11.1951	60 let	Travčice 143
------------------	------------	--------	--------------

Kučavová Ivana	03.11.1951	60 let	Travčice 140
----------------	------------	--------	--------------

Hudec Josef	21.10.1951	60 let	Travčice 66
-------------	------------	--------	-------------

Filák Josef	18.10.1951	60 let	Travčice 42
-------------	------------	--------	-------------

Oberman Pavel	26.12.1946	65 let	Travčice 52
---------------	------------	--------	-------------

Rožec Miloslav	14.12.1946	65 let	Travčice 80
----------------	------------	--------	-------------

Svoboda Jan	11.12.1946	65 let	Travčice 90
-------------	------------	--------	-------------

Skokanová Věra	28.11.1946	65 let	Travčice 33
----------------	------------	--------	-------------

Matulová Jindra	27.11.1946	65 let	Travčice 117
-----------------	------------	--------	--------------

Štěpánová Alena	16.11.1946	65 let	Travčice 5
-----------------	------------	--------	------------

Blažková Alenka	11.10.1946	65 let	Travčice 175
-----------------	------------	--------	--------------

Lorencová Jitka	06.10.1946	65 let	Travčice 21
-----------------	------------	--------	-------------

Brabencová Růžena	08.12.1936	75 let	Travčice 58
-------------------	------------	--------	-------------

Drábková Vlastimila	03.12.1936	75 let	Nučničky 33
---------------------	------------	--------	-------------

Kankrlíková Jitka	29.10.1936	75 let	Travčice 114
-------------------	------------	--------	--------------

Nováková Markéta	06.10.1936	75 let	Travčice 50
------------------	------------	--------	-------------

Hudecová Blažena	03.10.1926	85 let	Travčice 28
------------------	------------	--------	-------------

Údaje poskytnuty k 12.12. 2011

Z historie obce Travčice před stavbou pevnosti Tereziín

Počátky osídlení zdejší krajiny nedají se přesně zjistit, ani kdy naši předkové do Čech přišli. Základní jednotkou osídlení byl rod. Rozrůstáním rodů vznikali osady, jediným příbuzenstvem osazené. V kraji našem byl usídlen rod Lutomeri-ců. První prokazatelná zmínka o osídlení zdejší krajiny jest zřejmě z listiny papeže Jana XV. pro klášter benediktinů v Břevnově roku 993 kdež se činí zmínka o Hrdlich (Heridel) již dávno osídlených. Počátkem 13. století nastala kolonisa-ce krajin lidem poddaného a nesvobodného. Kolonisté za vlády Přemysla II. volali k nám kláštery a statky knížetem jim darované. První kolonisté ze třídy pastevců byli v tento kraj povolány vrchností Břevnovského kláštera ku zalidnění zde-jší krajiny, neboť jim krajina od Dolánek až k Labi byla daro-vána knížetem Boleslavem II. v roce 993.

Listina darovací zní

Insuper ni Lutomircensi provincia obtuli villam Heridel dic-tam cum hospitibus et silva adiacente cum paludibus et flu-mine Ogread Albiam

V litoměřické župě daroval jsem ves Hrdly s osadníky a lesy přiléhající, s močály a řekou Ohří až k Labi, kteří se zabývají chovem dobytka více než polnímu hospodaření a vyhledali sobě k tomu místo při řece Ohří, kde se nachází mnoho luk a pastvin pro dobytek a založili zde osady.

V této době byla zřejmě založena osada, jíž bylo dáno jméno Travožice (nejspíše od trávy zde hojně rostoucí). Trav-čice se připomínají i v roce 1239 jako sídlo zemana Lito-hněva.

První spolehlivá zmínka o existenci Travčic je zaznamená-na k roku 1367 v souvislosti s nezaplacenými desátky, které

děkan Albertus, kanovník pražského kostela sv. Jiljí, dlužil pa-peži z renty, plynoucí mu z církevního majetku v Soběnicích a Travčicích (Trabezicz). V tomto roce nebylo zaplaceno 79 grošů. Soběnice 72 a Travčice 7 grošů. Všichni obyvatelé kraje, zemané i lid kláštera poplatný, kromě členů panského stavu byli poddáni úřadu hradeckému v Litoměřicích.

Dle stvrzovací listiny krále Václava roku 1395 náležely Travčice klášteru Břevnovskému, panství Hrdly až do roku 1406. Od roku 1406 patřilo Hrdelskému panství 38 čísel ostatních 13 jedné větvi pánům z Kamýka Janu a Hynkovi. Roku 1425 patřila Hrdelská část Travčic Vilému z Konic pánu na hradě Kamýk. Ze stvrzovací listiny krále Zikmunda ze 13. září 1436 náležela jedna část Travčic klášteru Břevnovskému a větší část než Hrdelská dostala se v držení Adamu z Dra-hnic. V roce 1525 byla část Hrdelská koupena zpět od Viléma z Konic syna předešlého, kterému zastavena byla od krále Ludvíka. V roce 1547 byla druhá část Travčic dána Ulrichu z Duban, pánu z Liběšic, od císaře Ferdinanda I. za věmé služby jemu prokazané. V roce 1577 - 1613 byl pánem Zá-hořan Radislav Kinský, který se psal z Travčic.

V roce 1620 prodali stavové čeští Hrdelskou část Travčic a celé Počaply direktoru stavů českých Václavu z Roupova. Panství toto netrvalo dlouho, neboť po bitvě na Bílé hoře se v roce 1622 nalézá opět v držení kláštera.

V létech 1622 - 1630 byly Travčice vydrancovány švéd-ským vojskem. V roce 1636 nalézá se druhá část Travčic v držení pána Františka Amošta Šlika, pána ze Záhořan, který ji prodal Janu de la Gron v roce 1647. Po smrti jeho spravovala statek v Travčicích vdova po něm Markéta Blan-

(Pokračování na následující straně)

dina. V roce 1657 byl Záhořanskou vrchností sepsán urbář, kde jsou zaznamenáni 2 sedláci, 1 chalupník a 11 domkářů. V této části vsi byl také 1 rybář, 1 přadák lnu a 1 ovčácký mistr. Panství toto mělo v Travčicích dvůr zvaný „Vlčice“ (odtud místní název a dodnes používaný na Vlčkově) s pozemky a hospodou č.p.19, ve které se prodávalo pivo Záhořanské, ale o posvícení, svatbách, křtech, se smělo prodávat pivo Hrdelské. Dvůr Vlčice se nacházel těsně u vesnice vedle panské Hrdelské louky. Panství Záhořanské mělo v Travčicích prámový přívoz přes řeku Ohří. Dvůr tento náležel rodině de la Gron do roku 1676 a byl zrušen roku 1771.

Podle Břevnovského urbáře z roku 1710 bylo v Hrdelské části Travčic 6 sedláků a 1 chalupník. V roce 1708 - 1781 náleželo panství Záhořanské v Travčicích rodině Ogiler v Záhořanech. Vdova Ester Anna Ogiler prodala panství Záhořanské v roce 1781 císaři Josefu II. Později přešlo panství v dr-

žení hraběte Chotka a pozemky byly rozprodány. Od roku 1771 do roku 1782 náležely ku panství Hrdly čísla , 1, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 18, 23, 25, 26, 30, 32, 39. Ku panství Záhořanskému patřily čísla, 2, 3, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38. Správcem dvora Záhořanského v Travčicích byl v roce 1723 Vavřinec Müller v roce 1763 Antonín Kohler. Šafáři v roce 1689 byli Matěj Hruza a roku 1691 Jiří Růžička. Osada Travčice se v průběhu staletí různě jmenovala, Travezicz, Travsechitz, Trabsitz, Dravezicz, Drabsicz.

Poté přišel pro obec osudný rok 1780, kdy se císař Josef II. rozhodl postavit pevnost, která byla později na počest císařovny Marie Terezie pojmenována Terezín a obec Travčice stála v cestě těmto plánům, ale to už je jiná kapitola dějin, na kterou se podíváme v příštím vydání zpravodaje.

Více o historii obce Travčice na www.staretravcice.cz

Fotbalový klub - podzim 2011

Podzimní část sezóny, začala pro hráče už v druhé polovině července. Na prvním tréninku byl hráčům představen nový hlavní trenér p. Vodochodský, který zachoval model přípravy A, B mužstva dohromady.

Mistrovské zápasy začaly oběma mužstvům už v srpnu. Po mírných zakolísáních v úvodních zápasech se obě mužstva rozjela k pěknému závěru podzimní části sezóny. A mužstvo je první v tabulce OP a B mužstvo o bod druhé ve své skupině IV. třídy. Podzimní část byla ukončena posledním zápasem A mužstva 13. listopadu proti Mšeným Lázním. Během zápasu a po zápasu se uskutečnily vepřové posvícenské hody. O zabijačkové speciality se nám postarali manželé Zimandlovi s kolektivem za což jim patří velké poděkování.

Co se týče naší mládeže do soutěže bylo přihlášeno mužstvo mladších žáků kam přešli věkově hráči z přípravky, našim žákům patří po podzimu 7. místo.

Přípravka žáků hraje nesoutěžní

tumaje a zápasy. Trénování ml. žáků a přípravky má na starosti p. Jiří Krejza, kterému za tuto důležitou práci patří velké uznání.

Následující akce FK.

- 31.12. od 14,00 tradiční fotbálek
- 23. ledna 2012 soustředění na Klínovci

- 9. února 2012 VH klubu
- 3. března 2012 sportovní ples

*Příjemné prožití vánočních svátků a hodně štěstí v novém roce Vám přeje
FK Travčice. **Luboš Hříbal***

Zápis ze zasedání zastupitelstva konaného dne 24. listopadu 2011

Jednání se konalo v zasedací síni Obecního úřadu od 18ti hod, bylo ukončeno v 19.15 hod.

1. ZAHÁJENÍ

Starosta obce zahájil zasedání přivítáním přítomných. Konstatoval, že je přítomno 8 zastupitelů a zastupitelstvo je tedy usnášenischnopné.(viz. presenční listina).

Zapisovatelem určil paní Jitku Mikuleckou. Ověřovateli zápisu byli zvoleni Mgr. Stará a Jan Rittich.

Starosta přednesl tento program.

- 1) Zahájení.
- 2) Kontrola usnesení z minulého zasedání
- 3) Zpráva o činnosti.
- 4) Věcné břemeno k novému vedení NN v Nučnickách.
- 5) Věcné břemeno k novému vedení NN v Travčicích
- 6) Dohoda u ukončení dohody s městem Roudnice n. L
- 7) Koupě pozemku p.č. 32/2 v k.ú. Nučnický
- 8) Koupě pozemku od WF Agrar Chvalín
- 9) Projednání rozpočtu na rok 2012
- 10) Rozpočtová opatření
- 11) Inventury obecního majetku
- 12) Diskuze
- 13) Závěr

Další doplnění, nebo připomínky členů zastupitelstva nebyly vzneseny.

Návrh usnesení: zastupitelstvo schvaluje program zasedání a ověřovatele zápisu Mgr. Starou a Jana Ritticha

Hlasování: Pro: 8

2. KONTROLA USNESENÍ DLE MINULÉHO ZÁPISU

Kontrolu provedla pí. Mgr. Stará. Kontrolou bylo zjištěno, že všechna usnesení byla splněna.

3. ZPRÁVA O ČINNOSTI

Starosta seznámil přítomné s těmito záležitostmi.

■ byl vypracován úřední odhad na vedení vody a kanalizace na mašpulinku. Ten byl postoupen Severočeské vodárenské. Na základě tohoto od-

hadu bude vypracována kupní smlouva. Odhadní cena je cca 1 600 000, Kč.

■ Vojenské lesy a statky jako správce státních lesů vyzvali obec ke zjištění majetku, který byl historicky obce. Pokud nějaký byl, bude vrácen do držení obce. Tímto zjišťováním byl pověřen Ing. Kafka.

■ úmysl postavit v Severofruktu bioplynovou stanici, který byl ventilován investory na minulém zasedání nebyl již dále konzultován. Zřejmě na základě záporných reakcí ze záměru sešlo.

■ p.č. 7/5 pod kulturním domem již byla připsána na list vlastnictví obce.

■ dva projekty jsou dotaženy do konce. Máme stavební povolení na altány a na kurt - kluziště

■ přívoz ukončil sezónu. Bylo převezeno cca 5 600 osob a 4 200 bicyklů

■ vánoční zpívanky budou opět u Kulturního domu v sobotu 17.12. v 16,30 hod.

■ proběhlo jednání s komisí st. úřadu v Litoměřicích a právním zástupcem italského vlastníka objektu kravína. Bylo zjištěno, že smlouva dodaná na náš úřad opravňující k těžbě železa byla falešná. Majitel o ničem neví, kravín byl tedy vykraden. Vlastník podá trestní oznámení.

4. VĚCNÉ BŘEMENO K NOVÉMU VEDENÍ NN V NUČNICKÁCH

Starosta předložil zastupitelům návrh smlouvy o zřízení věcného břemene

K p.č. 45/75 v k.ú. ručnický, která je ve vlastnictví obce. Smluvním partnerem je ČEZ Distribuce a.s. Smlouva je vedena pod číslem IV-12-4008486/VB002. Důvodem věcného břemene je uložení vedení nízkého napětí. Smlouva obsahuje vyčíslenou jednorázovou úhradu ve výši 2 900Kč.

Zastupitelé návrh projednali a schválili.

Návrh na usnesení: zastupitelstvo se usnáší

a) schvaluje návrh Smlouvy o zřízení věcného břemene č. IV-12-4008486/VB002

b) pověřuje starostu podepsáním smlouvy

Hlasování: Pro: 8 Usnesení bylo přijato.

5. VĚCNÉ BŘEMENO K NOVÉMU VEDENÍ NN V TRAVČICÍCH.

Starosta předložil zastupitelům návrh smlouvy o zřízení věcného břemene k p.č. 138/16, 144/15, 144/38, 144/39, 610/1, 610/2, 611, které jsou ve vlastnictví obce. Smluvním partnerem je ČEZ Distribuce a.s. Smlouva je vedena pod č. IV-12-4002772. Důvodem zřízení věcného břemene je uložení kabelu nízkého napětí. Smlouva obsahuje vyčíslenou jednorázovou úhradu ve výši 500 Kč.

Zastupitelstvo projednalo návrh smlouvy a jednorázovou úhradu ve výši 500,-Kč zamítli. Důvodem je nízká nabízená cena.

Návrh na usnesení: zastupitelstvo se usnáší:

- a) zamítá návrh smlouvy o zřízení věcného břemene č. IV-12-4002772 z důvodu nízké ceny za břemeno
- b) pověřuje starostu vyjednáváním o ceně vyšší.

Hlasování: Proti: 8 Usnesení bylo přijato.

6. DOHODA O UKONČENÍ DOHODY S MĚSTEM ROUDNICE N. L

Město Roudnice zaslalo návrh dohody o zrušení dohody o platbách za žáky navštěvující jejich základní školy. Dle telefonického sdělení je důvodem přehodnocení neinvestičních nákladů, které jsou údajně nižší. Z důvodu oznámeného snížení poplatku zastupitelstvo ukončení dohody schválilo.

Návrh na usnesení: zastupitelstvo se usnáší

- a) Uzavřít dohodu o ukončení dohody ze 16.6.2011
- b) Pověřuje starostu podpisem dohody ze dne 15.11.2011

Hlasování: Pro: 8. Usnesení bylo přijato.

7. KOUPE POZEMKU P.Č. 32/2 V K.Ú NUČNICKÝ

Přibližně před 6 ti lety podala obec žádost k Pozemkovému fondu o převod p.č. 32/2 do vlastnictví obce. Pozemek leží v sousedství přívozu a je o ploše cca 300 m². Úředníci se po 6 ti letech probrali a nabídli prodej. Zastupitelé se usnesli pověřit starostu k jed-

nání ohledně získání pozemku do vlastnictví.

Návrh na usnesení: zastupitelstvo pověřuje starostu jednáním o koupi p.č. 32/2 v k.ú. Nučnický.

Hlasování: Pro 8

Usnesení bylo přijato.

8. KOUPEŤ POZEMKU OD FIRMY WF AGRAR CHVALÍN

Starosta předložil zastupitelům mapu trasy plánované cesty od hřiště lesní cestou k přívozu. Část trasy je projektována přes pozemek ve vlastnictví firmy WF Agrar Chvalín. Při předběžném jednání požaduje firma 30,-Kč za m². Zastupitelé s cenou souhlasí a pověřují starostu dalším jednáním, jehož cílem bude podepsání smlouvy o smlouvě budoucí kupní.

a) návrh na usnesení: zastupitelstvo se usnáší. Uzavřít s firmou WF Agrar Smlouvu o smlouvě budoucí kupní na plochu nutnou ke zřízení cesty v cenové výši max 30,- Kč za m².

b) pověřuje starostu k jednání a k případnému podpisu Smlouvy

Hlasování: Pro: 8

Usnesení bylo přijato:

9. NÁVRH ROZPOČTU NA ROK 2012

Paní účetní Mikulecká předložila zastupitelům návrh rozpočtu na rok 2012. Rozpočet je navržen jako vyrovnaný. Zastupitelstvo návrh prodiskutovalo a schválilo.

Návrh na usnesení: zastupitelstvo souhlasí s návrhem rozpočtu na rok 2012

Hlasování: Pro: 8

Usnesení bylo přijato.

10. ROZPOČTOVÉ OPATŘENÍ

Z důvodu přebytku financí v některých kapitolách a nedostatku v jiných byl předložen návrh jejich přesunu tak, aby se rozpočet dostal do souladu s předpokládanými výdaji do konce kalendářního roku. Zastupitelé návrh schválili.

Návrh na usnesení: zastupitelstvo schvaluje navržená rozpočtová opatření.

Hlasování: Pro: 8

Usnesení bylo přijato

11. INVENTORY OBECE NÍHO MAJETKU

Starosta předložil příkaz k inventari-

zaci. Dále navrhl inventarizační komise ve shodné sestavě s minulým rokem. Zastupitelstvo návrh odsouhlasilo. Jmenný seznam inventurních komisí bude přílohou zápisu.

Návrh na usnesení: zastupitelstvo schvaluje členy inventurních komisí.

Hlasování: Pro: 8

Usnesení bylo přijato.

12. DISKUZE

■ Starosta předložil zastupitelstvu žádost Domova sv. Josefa v Žirči o finanční podporu. Žádost byla zamítnuta, starosta byl pověřen odpovědí s konstatováním, že každoročně finančně podporujeme Hospic sv. Štěpána v Litoměřicích.

■ Místostarosta L. Hříbal předložil počítačový návrh na rekonstrukci zasedací místnosti. Zastupitelé návrh schválili a pověřili jej k dalšímu jednání této věci s firmou Lattner.

13. ZÁVĚR

Starosta poděkoval přítomným za účast a zasedání v 19.15 hodin ukončil.

Starosta obce

VÁNOČNÍ VŠEVĚD

VÁNOCE

koření ještě v předkřesťanském období ovlivňovaném solárním kultem. V tradici indoevropských národů byl 25. prosinec oslavován jako den renesance slunce. Teprve ve 4. století našeho letopočtu jej církev určila za jubilejní den Kristova narození. Podle starořímského vzoru trvaly oslavy významných událostí několik dnů a začínaly v předvečer prvního svátku. Proto i Vánoce byly oficiálně datovány 24.–27. prosince a v tomto rozsahu přešly do kalendáře křesťanského. První, kdo se pokusil s jejich oslavením skoncovat byl anglický reformátor Oliver Cromwell. Proti zákazu se však lidé jednoznačně vzbouřili. Podle dochovaných zápisů si v Oxfordu rozbíjeli hlavy, v Canterbury došlo ke ztrátám na životech při protestních akcích a v Ipswichi umlátili starostu, který Cromwellův zákaz obhajoval.

ŠTĚDRÝ DEN

prošel nejen proměnným vývoje ceremoniálním, ale rovněž jazykovým. Připomeňme alespoň slovanský termín "kračún", pravděpodobně odvozený od slova "krátiti" (24. prosinec patří k nej-

kratším dnům v roce!). Rozšířené bylo též označení "vilija", z latinského "vigilia" – znamenajícího "bdění", "hlídání", podle některých badatelů uváděné do souvislosti s kynutím těsta na obřadní pečivo. Špatně vykynuté těsto znamenalo v lidové pověře hospodářský úpadek rodiny.

KOLEDY

a koledování tvoří neodmyslitelnou součást vánoční obřadnosti. V různých, často velmi podobných textových i hudebních variacích jich bylo zapsáno okolo čtyř tisíc. Většina z těch známých a nejznámějších vznikla přibližně před dvěma sty lety, v době pozvolného přechodu baroka ke klasicismu, kdy u nás vrcholil feudální útlak a germanizace. Vánoce prostého lidu bývaly výjimečnými chvílemi pohody a radosti – jedinečnou příležitostí k zachycení vlastního národopisného obřadu, v němž vedle umíněné scény plné všední lopoty a starosti o chléb. Českým koledám, případně písním pastýřským, jsou značně vzdáleny vánoční písně umělé, mezi něž patří i legendami Tichá noc, složená o Vánocích roku 188 venkovským učitelem F. Gruberem z Oberm-

dorfu na slova místního vikáře J. Mohra. Od svého vzniku byla skladba "prodána" do 118 zemí a jen na gramofonových deskách existuje přes 500 různých interpretací.

BETLÉMY

zachycují biblický mýtus Narození pravděpodobně již od 10. až 11. století zpočátku pouze na obrazech. Hlavní aktér – Ježíšek – se však na nich skvěl coby "císař" obklopený zlatem, prostý lid spíše odrazující. Teprve roku 1223 žebřavý mnich František z Assisi, na jedné ze svých poutí z Říma do Rieti, vyhledal vhodnou sluj, v níž postavil jesle naplněné senem, obstaral do nich živého osla, volka aby vytvořil tak nádomý obraz předpokládaného chlěva betlémského. Neobvyklá podívaná sváděla k reprízám ve všech evropských zemích. Živé aktéry postupně nahrazovaly figuríny a vlastní biblickou scénu stále vehementněji doplňovaly skutečné příběhy prostých lidí, někdy původní náboženský motiv až potlačující. Proto musely být betlémy (třeba v dobách josefínských reforem) odstraněny z kostelů. O to masověji se jim pak otevíraly dveře lidských příbytků.

STROMEČKY

předcházely zdobené haluzky a pruty

(Pokračování na následující straně)

známé jako "dary pastýřské" již při římských saturnálních pořádaných ve starověku. Ve 3. století našeho letopočtu popsali Číňané keře ověšené umělými květy a lampiónky, o stromečku s hořícími svíčkami se pak ve 13. století zmiňují trubadúrské verše. Nejstarší popis jeho vzhledu a významu (byť kritický) je však uveden až v díle kazatele Geilera z Kaserssbergu. Do našich zemí přišla "novinka" z Německa počátkem 19. století. K tomu však, aby zevšeobecněla a nabyla lidové podoby potřebovala ještě málem dalších sto let. Malý vánoční stromeček, před první světovou válkou, prodáváný například v Praze, stával od čtyř do deseti krejcarů, velký (obzvlášť souměrný) dvacet krejcarů a rozložitý (nad tři metry) až jednou tolik. Zbylé stromky nechávali prodávající na místě. Po poledni Štědrého dne si je směla zdama rozebrat pražská chudina.

UMĚLÉ OZDOBY

Vánočních stromečků Češi dlouho neznali. Ke zdobení spíše používaly přírodní materiály, ořechy, jablíčka. Teprve později našli oblibu v cukroví – většinou medovém. Pražáci měli speciální figurální pečivo sněhové, bílé i barevné bretonem, pocházející z cukrářské dílny Josefa Reimanna na Linhartském plácku. Používání ozdob papírových bylo omezeno toliko na regiony některé, například Podkrkonoší. Tam také vznikly naše první ozdoby skleněné, koncem šedesátých let minulého století navrhované Královehradeckým sklářským ústavem. Záhy se jejich výroba stala zaměstnáním četných domácích sklářů – třeba v Doubravici, Zdobíně a pod. Koncem osmdesátých let století našeho jsme je dodávali téměř stovce zahraničních firem. Dnes některé naopak dovážíme.

SVÍČKY

jsou o mnoho starší než ozdoby. Lovové znali již Féničané a od 2. století našeho letopočtu se používaly k běžnému svícení. Roku 1818 objevili Francouzi M.E. Chevreul a H. Braconnot stearin. Proto není divu, že právě vánoční stromky kráslené ve Francii začaly poprvé osvětlovat stearinové svíčky. Hojněji však až po roce 1834, kdy byla výroba stearinu podstatně zlevněna. Z té doby také pochází moudrá rada do dnes použitelná: Nechcete-li, aby svíčky po zapálení kapaly, ponořte je na 24 hodin do silného solného roztoku.

JMELÍ

považovali již keltští druidové za byli-

nu seslanou bohy a pod duby jím věčenými konali kultovní kněžské obřady. Řekyně Persefoné jeho větévkou odemkyla brány podsvětí a také Aeneas prý bez něj neudělal ani krok. Později vánoční obliba jmelí však zřejmě souvisí s mýtem jiným: o svátcích slunovratu byl při bohatýrských hrách zasažen šípem z jmelí syn severské bohyně Friggy. Maminka plakala, slzy dopadaly na šíp, obalovaly ho bílými bobulkami, raněný hoch několik bobulek pozřel, uzdravil se a Frigga rostlinu prohlásila za "symbol lásky".

VÁNOČNÍ ZELENĚ

- vedle jehličin a jmelí – dnes i v Česku představuje hlavně "vánoční hvězda". Už roku 1825 ji přivezl z Mexika a vysadil v greenvillském skleníku (odkud se rozšířila dál) velvyslanec USA. Dodnes nese diplomatovo jméno: Poinsettia Pulcherima. Ze stejné země pochází také další u nás známá vánoční a novoroční ozdobná rostlinka – "čtyřlístek" alias Oxalis deppei. Značně důležitou roli však v českém zimním zvykosloví hrála i "choulivka" – "ruže z Jericha" (Anastatica hippochuntica), připomínající šedé klubíčko. Díky jejím hydroskopickým schopnostem ji bylo možné namáčet do vína a používat k účelům věšebním. Pokud se o Vánocích rozvila do hvězdičky, předpověděla nejen mužské pohlaví ještě nenarozeného dítěte, ale garantovala i zdraví a dobrou úrodu jeho rodičům.

VŮNĚ

o Vánocích tradičně reprezentuje "purpura" (směs vonných rozdrčených dřev, bylin a kadidla) a "františky" o jejichž vzniku se rovněž vypráví legenda: Vůně byly vždycky drahé, obzvláště kadidlo – rychle zasychající bělavá šťáva vytékající z přibližně pětmetrových stromů (kadidlovníků) rostoucích v Arabii. Staříčkému ceremoniáři, který ho vždycky v jakémsi františkánském kostele sypal na rozžhavené dřevěné uhlí do kaditelnice, se už třásly ruce a vzácnou látku obvykle utrousil. Aby tomu opat zabránil, nechal kadidlo s drceným dřevěným uhlím zpracovat do pevných jehlánků. Postupně přibývaly další ingredience (ledek, benzoová pryskyřice, hřebíček, kaskarilová kůra, balzám) spojované kličovou vodou či klovatinou, až vznikly "františky", jaké známe dnes.

POKRMY

měly svou symboliku. – "kolik chodů na štědrovečerním stole" – tolik příští rok mandelů na poli, tvrdili staří hospo-

dáři. Protože stolu bohatému předcházela stůl chudý (postní), bylo hlavním úkolem vánoční gastronomie vyhladovělé strávníky nasytit. O žádné kulinářské extravagance však nešlo, sváteční "menu" sestávalo hlavně z krajových rostlinných produktů. Nejlépe to dokládá "štědrovačka" - hustá polévka vařená snad ze všeho, co stavení dalo. Ryby – kupodivu – moc rozšířené nebývaly. Na Štědrý den je jedli pouze ve vyložené rybníkářských regionech. Teprve od druhé poloviny 19. století, kdy došlo k renesanci českého rybníkářství, přicházely ryby (líni, candáti, kapři a další) na vánoční stůl již častěji.

VÁNOČKY

jejich historie spadá až na počátek 14. století – a možná ještě dál – byly nazývány "štědrovkami", "caltami", "houskami", "pletenkami" i "děťátka", protože právě děťátko zabalené do peřinky symbolizovaly. Největší "vánočka" u nás upečená vešla do dějin rekordů. Vážila čtyři metráky a padlo na ni dvě stě kilogramů mouky, čtyři kilogramy kvasnic, stejné množství hroznů, pětadvacet kilogramů cukru a tři stav vajec. Mnohem menší – leč neméně zajímavé – "vánočky" pekl koncem minulého století v pražské Dlouhé třídě pekař Marčan. Do každé dvacáté zadělal stříbrou mincí, takže zákazníci byli současně účastníky jedinečné vánoční loterii. Později ho napodobovali další pekaři. Příbuznými "vánoček" jsou "vrkoče", známé především z východočeských oblastí, základ tvoří věncovité pletence z kynutého těsta, spojené hůlkami zdobenými sušeným ovocem, jablíček malých odrůd a dalšími pamlsky.

PUNČ

je tradiční vánoční horký nápoj, jehož název pravděpodobně souvisí s hindustánskou číslovkou "panša" – pět – udávající počet nezbytných ingrediencí: alkohol, cukr, koření, kyselinu a vodu. Prastarou orientální recepturu do jisté míry respektuje tzv. "punč anglický", jehož historii psanou od 17. století přibližuje sympatická legenda: za vlády Stuartovců byly na oslavu Vánoc pořádány četné radovánky, které se neobešly bez alkoholu. Z desítek vzácných moků pitých do "polopita každý host ochutnal a zbytky slil do džbánu. Slivky si mohli odnést služební, kteří je míchali s čajem, kořením, až vznikl "anglický punč" - vlastně... vánoční nápoj chudiny!

TALÍŘE

bývají "vánoční" též. V zemích s kul-

tivovaným stolničením uvažovali nejen o tom, co o svátcích vařit, ale též na čem to servírovat. Roku 1885 vyrobila dánská porcelánka "Bing+grondahl" první speciální vánoční talíř – ručně malovaný modrým kobaltem a opatřený identifikačním nápisem "Jule 1885", což činí dodnes., napodobují ji však i desítky zahraničních porcelánek jiných (například německých). Tyto talíře bývají krásněny idylickými zimními motivy obvykle vnikajícího výtvarného zpracování. V letech 1909 – 1943 vyráběla zmíněná dánská firma jednu sérii vánočních talířů dokonce s českým nápisem "vánoce.." doplněným příslušným letopočtem.

POHLEDNICE

– alespoň ty vánoční či novoroční - stojí za zmínku rovněž. Vynálezce korespondenčního lístku, jednotného porta, vroubkovaných okrajů poštovních známek a hlavní organizátor Světové výstavy v "Londýně – Henri Coley – požádal roku 1843 svého přítele, výtvarníka J. G. Horsleye, o zhotovení tisícové série litografických vánočních pozdravů. Autor v rekordním čase čtr-

nácti dnů vytvořil grafickou kompozici, do jejíhož středu umístil trojgenerační skupinu jedenácti osob připíjejících osobě dvanácté, představující adresáta. Nosný motiv obohatil četnými dekorativními symboly, znázorňujícími dobré lidské vlastnosti. Vynálezce první vánoční pohlednice se však místo vděku dočkal odsouzení za to, že na obrázku dovolil "přípitek" i dětem.

ZNÁMKY

inspirované Vánoce nechybí v emisních plánech většiny poštovních správ křesťanského světa. Tak se pochopitelně stávají i tématicky samostatným objektem zájmu filatelistického. Jejich překrásné sbírky bývají přehlídkou nejpůvabnějších námětů i výtvarných přístupů a zdaleka nehýjí toliko motivy biblickými. Některé znázorňují rovněž specifické lidové vánoční zvyky (Finsko, Německo, Polsko, Švédsko), jiné vánoční symboliku (Kanada, Maroko, Norsko, USA, Velká Británie). Samostatným známkovým námětem jsou pak Vánoce viděné dětskýma očima. Za nejkrásnější lze však dosud označit známku rakouskou vydanou ke

170. výročí vzniku písně Tichá noc, přinášející dvojportrét autorů J. Mohra, J. Grubera a část písňového notového záznamu.

MINCE

bývaly raženy spíše k Novému roku než k Vánocům. Ty nejstarší pocházejí už z antiky. Jsou na nich vyraženy portréty tehdejších vládařů a různé symbolické znaky výhradně dárkového novoročního určení. Novoroční penízky "pour féliciter" přicházely z řady evropských měst, držících právo ražby. Hezké bývaly Würzburkské guldeny i frankurské tolary - přející "Šťastný nový rok 1660". Česká vánoční a novoroční ražba se omezovala spíše na plakety a medaile. Přes jejich některé exempláře, deponované Národním muzeem v Praze, se dostaneme až do Holešovic, kde počátkem tohoto století prosperovala slévárna barevných kovů Františka Anýže. Byl to právě on, kdo u nás vydal přes dvacet druhů vánoční a novoročních plaket autorů tak významných, jako byli Španiel, Kavka, Sucharda a další. (nář)

PRO CHYTRÉ HLAVY

Nejprve si prohlížejte půldruhé minuty 25 kreseb. Potom zpravodaj odložte a na zvláštní papír napište všechny kresby, které jste si zapamatovali. Vyjmenujete-li všechny obrázky, máte fenomenální paměť, více než 15 obrázků - dobrou a více než 10 dostatečnou. Zapamatujete-li si jich méně než 10, příliš se nechlubte.